

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

## Nasprotja v slovenski politiki.

II.

Vrnimo se od zunanje politike k naši notranji politiki v Avstriji, to je v tostranski polovici, v kolikor seveda ta politika zadeva nas.

Ako smo v zunanji naši politiki videli nedoslednost, ne moremo o naši politiki v državnem zboru reči nič posebno boljšega.

Da naše majhno zastopništvo v parlamentu ne more nastopati tako samostojno, kakor Čehi ali Poljaki ali nemški liberalci, razume se samo ob sebi. Da pa ne bi moglo niti tega vpliva imeti, kateri bi odgovarjal številu, gospodarski in kulturni sili zastopanega naroda, tega pa ne verjamemo. Ne da bi bil zbor naših zastopnikov kdaj pa kdaj oni odločilni jeziček na naši politični vagi, je ta zbor le nekaj neobdobja, peto kolo političnega voza; ta naša politika ni slovanska, ni češka, ni nemška, najmanj pa je slovenska ali je ta naša politika morebiti pasivno vladna, to je takošna, da jo vlada za sebe pač porablja, ne da bi za to narodu morala dati kako odmeno, ali pa je klerikalna, tega nočemo tu razsoditi.

Naj se ne misli, da očitamo nedostatek programa vsakemu pojedincu naših zastopnikov; narobe, vemo, da je par častnih izjem; analizovati pa imamo našo krščansko-narodno zvezo, kakor deluje v celoti.

Nejasnost naše parlamentarne politike je včasih očitna. Ker pri nas v Avstriji zadnje čase sploh druge politike že ne poznamo več kakor jezikovno, takozvano narodnostno, bi človek mislil, da bi imeli naši zastopniki vsaj v tem jezikovnem oziru kaj jasnih točk. Toda še do danes je za nas Slovence nerešena uganika, kake jezikovne terjatve imamo, imeti moremo in imeti moramo. Kar se tiče ljudskih šol, bil je svoje dni Miklošič za jednojezičnost: za Slovence slovenske narodne šole; glede srednje- in visokošolstva pa je bil za dvojezičnost, ker je menil, da se veda popolnoma do vspešnosti more le v kakem svetovnem jeziku pestovati;

utrakvistične srednje ter visoke šole zdele so se mu celo pri močnejših Čehih najboljše, in znano je, da je on osebno bil proti delitvi praške univerze v nemško in češko, akoravno je potem iz solidarnosti do svoje stranke glasoval za delitev. Škof Slomšek je proti Miklošičevemu naziranju želel utrakvizem že za ljudske šole in je seveda tudi lahko zmagal proti Miklošiču.

Kako stališče pa zavzemajo dandanes slovenski poslanci v jezikovnem vprašanju? Na to vprašanje bi se lahko visoka cena razpisala brez vsakega rizika. Pod Thunom so pred par leti naši poslanci zahtevali univerzo v Ljubljani; kakšna pa bo ta univerza, tega ni morda noben poslanec prav vedel; kar je jeden zahteval, temu se je — namreč pred Thunom samim — drugi tovariš-poslanec smejal; jeden je desavouiral drugega, vsi so pa solidarno sebe same — osmešili pred vlado. Kdo naj torej našo gospodo smatra za resno?

Prišla so Körberjeva jezikovna pogajanja med Čehi in Nemci, njegovi zakoni, češka obstrukcija, in danes imamo zopet svoj preljudi § 14. v najbližnji bližini.

Kako se je postavila v ožigled tega, ko se nihče za Slovence niti zmenil ni, naša politika? Ali so naši zastopniki zate, da se jezikovno vprašanje za celo državo v parlamentu, ali pa zato, da se za pojedine dežele reši v posameznih deželnih zborih? Ali so mnenja, da obstoječa ustava z znanim § 19. zadostuje, in se gre le za razumno reformo politične uprave, ali se pa radikalno stavijo proti ustavi? Ali so naši poslanci kot pristaši Mladočehov pristaši historičnega državnega prava, ali pa so za narodno avtonomijo? Kdor na ta vprašanja odgovori, ve več nego navadni smrtniki vedó.

Po navadnem človeškem razumu bi vendar mislili, da se mora slovenska politika v jezikovnem vprašanju načelno ločiti od mladočeške. Mladočehi, katerih ideal je historični trializem, (Avstrijsko-Češko-Ogrsko z avtonomno Galicijo), ali kakorkoli že ta federalizem historičnih skupin imenujemo, so pripravljeni nas Slovence z mirno vestjo žrtvovati nemški »notranji« Avstriji; saj oni sedaj celo

šleske Čeha radi žrtvujejo, samo če se dá notranji jezik in popolna dvojezičnost Čehom na Češkem in Moravskem; saj oni tudi Slovake, ki so njim mnogo bližnji nego mi, radi prepuščajo Madjarom, — Madjari so Mladočehom sploh vzor prave politike, kakor se je Madjarom nedavno laskal stari Grégr.

Nočemo izreči tu svoje sodbe, je-li mladočeška politika češkega državnega prava dobra ali ne; razumemo tudi, da imajo Čehi v svoji slavni preteklosti mnogo več vspodbude k samosvestni, četudi morda partikularistični in prav malo svetovni politiki, nego mi Slovenci, saj je naša zgodovina večinoma zgodovina helotov, čeravno vsled tega nikakor ni sramotna, in bi bil pač že skrajni čas, da bi se ta zgodovina enkrat napisala. Kak mali Palacky bi se že moral najti med našimi historiki, in takova zgodovina našega naroda stoprv bo mogla direktivo dati slovenski politiki. Med tem pa se vendar da delati boljša politika, nego je naša aktualna, in v jezikovnem oziru zavzemati nam je, kakor mislimo, stališče narodne avtonomije; še le v drugi vrsti prihaja historično prava in deželna avtonomija.

Te narodne avtonomije se faktično drže naši boljši politiki, dočim naši sosede Nemci stoje principialno na istem historičnem stališču kakor Čehi, to je sedanjih njih oficialni politični vodje: Mladočehi, pa tudi Staročehi in radikalci proti svojim nemškim sosedom.

Tega načelnega nasprotstva med nami in Mladočehi si moramo biti popolnoma svesti, ako hočemo priti naprej. Faktično itak naši poslanci Mladočeha v odločilnem trenutku pod silo dejstev puščajo na cedilu, in kadar so si bili že nakopali na glavo sovraštvo vseh Nemcev in drugih s svojimi frazami o »slovanski vzajemnosti«, o slovanski »politiki« v Avstriji, o »pogubonosnem« vladnem sistemu itd., manifestirajo svojo dejansko solidarnost s Čehi s tem, da jih končno opustijo — in Čehi vidijo naposled v naših poslancih le cokljo lastne politike. Ves slovenski narod pa iz tega ima to dobroto, da ga sovražijo kot političnega paglovca vsi na svetu: Nemci vseh strank (celo

klerikalni Nemci, ki bi imeli prav za prav še najmanj vzroka), Čehi vseh barv (celo Ferjančičevo previdno stališče v jezikovnem in obstrukčnem vprašanju imenovala je nedavno »Samostatnost«, organ mladih radikalnih naprednjakov, naivno), vlada, akoravno so naši poslanci vedno v njeni nič nam ne nesoči službi, itd. itd.

V Ljubljani, 26. junija.

K položaju.

Prihodnje akcije Koerberjeve vlade je možno natančno določiti. S koncem t. m. poteče proračunski provizorij in se mora tudi kvota določiti iznova. Prvo opravi § 14., drugo pa krona. Dunajski dopisnik »Nar. Listov«, ki slika položaj Koerberjevega kabineta skrajno črno, sodi, da bo akcija za proračunski provizorij in za kvoto zadnje delo vlade, prav za prav njena oporoka. Vlada je v takih stiskah, da se ne more ganiti ter črpa svojo življensko moč le iz brezdelja. Kakoršenkoli njen gibljaj, v katerikoli smeri bi zadel ob tak odpor, da bi se njen sestav, ki itak ni bil nikdar enoten, razbil. Gre se le za čas, kdaj dospe kriza do vrhunca. Zgodi se to lahko v par dneh ali v par tednih ali mesecih. Morda pa žele člani kabineta sami, da z elektriko napolnjeni oblak, ki visi nad vlado, odstrani čim prej ali če možno takoj. — »Słowo Polskie« pa piše: Bržčas se bodo razmere razvile hitreje in ni izključeno, da doživimo iznenadenja. Ne gre se namreč za to, ali se razpusti državni zbor, nego kdo ga razpusti. V sedanjem položaju se morda pripravljajo temeljite izpremembe. Vsekakor stojimo pred važnimi odločitvami. — Drž. poslanec dr. Stransky je poročal v Bistrici svojim volilcem o položaju ter dejal, da je prvi cilj češke politike obnove stare desnice. Ako bodo klubi dose-danje desnice tako pošteno in odkritosrčno branili avtonomijo in enakopravnost kakor mi, se more desnica obnoviti. Dokazom za to bi mogel služiti nujen predlog, ki bi se postavil takoj v prvi seji zopet zbranega drž. zbora in ki bi vlado pozval, naj predloži dež. zborom na Češkem, Moravskem in Šlezjskem deželne jezikovne predloge, ki bi bile sestavljene na temelju popolne enakopravnosti. Ako bi desnica sprejela ta nujni

## LISTEK.

### Spomini na Bosno.

Spisal Jos. C. Oblak.

(Dalje.)

Bujno zelenje odeva hribove in bregove narasle Bosne in celo dolino na vseh straneh. Slikoviti vrhovi se vzdigajo na obeh straneh doline. Daleč na okoli ne zapazimo nobenega sela, nikakih cerkvic ob zelenih brdih in vrhovih. Sicer pa to pomanjkanje človeških bivališč ni na škodo romantiki interesantne doline. Od Maglaja, kjer vzbuja pozornost našo že od daleč turška džamija s svojim karakterističnim iglastim stolpom, naprej pa do Žepč nam kaže dolina bolj ljubko in prijazen kot romantično lico.

Na potovanju ti nehote prihajajo na spomin slični kraji v domovini; nehoté se spomniš bohinjske doline, doline Gradašnice, doline Sorice, kakor je baš trenutek.

Mimogrede zapazimo pri Zavidoviču veliko tvornico za žaganje drv. Gosti esovi obraščajo bregove doline na obeh

straneh. Dolina postane precej enolična, a nikdar in nikjer te ne dolgočasi.

Kar se dolina razsvetli. Bujni travniki in polja širijo se pred nami, raz njih pa vihti marsikak prijazen bosanski seljak nam v pozdrav svoj fes ali turban. Bližamo se mestu Žepče. Džamija in katoliška cerkev nas pozdravljata že od daleč. Nad mestom pred nami v ozadju pa se dvigajo visoke zelene planine, med katere se stisne dolina Bosne od Žepč naprej ter doseže pri Vranduku višek divje romantike.

Od Žepč dalje pa do Zenice je izvestno najlepša partija doline Bosne. Kmalu se prepeljemo na desni breg Bosne, ob kateri se vozimo po ozki, veleinteresantni dolini skoro 3 ure tja do poljan okoli mesta Zenice, kjer zopet drži proga čez Savo na drugi breg.

Najinteresantnejši pa je gotovo pogled na Vranduk. Kakor orlovsko gnezdo čepi ta kraj na ostrem, strmim rtu, ki moli notri v strugo Bosne. Borne hišice imajo komaj, komaj dosti prostora in podlage, da se držijo ob strmem skalnatem bregu. V njih sredi pa strmi nemo v divjo okolico stari, z mogočnim zidom obdani grad, krvavih dni spomin. Pod Vrandukom pa se

vije skozi ta odrastek skozi tunel cesta ter povišuje interesantnost kraja. Utisi zgodovinskih spominov in pa divja krasota prirode se mogočno strinjajo in globoko in trajno prevzamejo tvoja čutila...

Dolgo deluje na te zadnji utisek, katerega od tod naprej vzdržuje in povišuje ozka dolina; z obeh njenih strmih in visokih bregov čuješ zvonce koz in ovac in odpevanje pastirjev z jednega brega na drugi breg.

Skoro pa se dolina zopet odpre ter razširi v široko ravnino okoli mesta Zenice. Od daleč že vidimo čez bujne travnike, katere napaja Bosna, visoke dimnike Zeniških tovarn, in všeč nam je, da nam je tu odmerjeno nekoliko časa za okrepčanje svojega lačnega želodca. — Čaka nas še vožnja treh ur tja do Sarajeva.

Dolina se od Zenice naprej zopet zoži in postane vožnja po njej prav romantična, ko se vozimo nekoliko časa pod skoro navpičnimi, visokimi stenami. Pri Lašvi odcepi se zopet jedna železniška proga po stranski dolini Lašve proti Travniku, Dolenjenemu Vakufu, Jajcu.

Skoro nestrpno že čakamo na svoj zaželeni cilj, utrujeni in trdi so nam že

udje od vožnje in oči od gledanja, tako da nas že malo zanima pogled na ljubko, deloma obdelano gričevje, obmejujoče zdaj zopet širšo postalo dolino na obeh straneh. V tem smo se tudi že prepeljali čez Bosno na nje desni breg, na katerem ostanemo. Večkrat nam uide pogled v prijazne stranske doline, ki se vlečejo v hribovje zdaj na levi zdaj na desni strani Bosne. Svetli travniki in rodovitna polja, med katerimi se vije Bosna, plešejo okoli nas vozečih se mimo več manjših postajic v velikih kolobarjih. Tudi večji kraj in postaja Visoko je kmalu za nami, in z veseljem in zadovoljstvom konstatujemo po voznem redu, da ni več dosti postaj do našega cilja, ter da jih zdelamo v dobri uri.

Za postajo Hreljevo se razprostire pred našimi radovednimi in željnimi očmi veliko Sarajevsko polje, okoli in okoli obdano z zelenimi, slikovitimi hribi. V ozadju nas pozdravlja s snegom venčana Bjelašnica in Treskavica, v ospredju pa zremo na zapadni strani polja temni, raztegneni Igman, izpod katerega vre na dan naša stara znanka in zvesta spremljevalka na našem dolgu potu, s krvjo tolikrat pojena veličastna Bosna. Sarajeva še ne vidimo, za-

predlog, bi s tem naglasila svoje avtonomistično stališče ter odtegnila drž. zboru zboru jezikovno vprašanje. — Dvomljivo je po našem mnenju, da bi bile vse druge desničarske stranke zadovoljne s tem, da se odtegne drž. zboru rešitev jezikovnega vprašanja ter se ga poveri imenovanim trem deželnim zborom. Ustvaril bi se vsekakor prejudic, ter bi se skušalo rešiti jezikovno vprašanje tudi za druge kronovine istim potom. Jugoslovani nikakor ne moremo dopustiti, da bi rešili jezikovno vprašanje tudi koroški, štajerski in primorski deželni zbor!

#### Vojna na Kitajskem.

O usodi poslaništev v Pekinu sta došli dve jako žalostni poročili: „Times“ javlja, da je dobil šanghajski železniški ravnatelj Čeng dne 24. t. m. obvestilo, da so bili do 20. t. m. vsi tujci v Pekinu nepoškodovani, da pa so vsa poslaništva izimši avstro-ogrsko, belgijsko in angleško, požgana do tal. Isto vest je prinesel neki Kitajec, ki je 16. t. m. skrivaj zapustil Pekin ter se prebil do Šanghaja. Boksarji so umorili princa Čunga. Severni in zahodni mestni del Pekina stoji v plamenu. Glede časa, kdaj so bila poslaništva požgana, je v teh poročilih nesoglasje, a strinjata se v tem, da je položaj za poslaništva v Pekinu najopasnejši. O usodi admiralke Seymourja in njegovega vojaštva ni nobenih poročil. Neki kitajski tekač, ki je dospel minoli četrtek v Tsientsin, je prinesel vest, da je ogromna kitajska vojska neko manjšo evropsko vojsko (bržčas pod admiralom Seymourjem) skoraj popolnoma uničila. Dopisnik lista „Daily Mail“ v Čifuju poroča, da hiti guverner šantungski z 11.000 možmi, ki so evropsko izvežbani in imajo moderne mauserske puške z magazini in maksimske ter póljske topove, na pomoč kitajskim četam pred Tsientsinom. Brzjavke iz Šanghaja poročajo 24. t. m., da so bile združene evropske čete pred Tsientsinom, kjer je položaj obupen, docela premagane. 4000 mož, med temi skoraj polovica Japoncev, hiti iz luke Taku Evropejcem pred Tsientsinom na pomoč. Kitajci se bajé pripravljajo, da si zopet osvoje forte v luki Taku, in v Port-Arthurju se je bati ustaje. Položaj na severu je sploh jako resen. Kitajski vojaki so izvrstno oboroženi. Ustaja se širi. Uradništvo igra dvojno ulogo; dela se tujcem prijazno, a skrivaj podpira ustaše. Poroča se, da je dal princ Tuan podkraljema Šanghistungu in Lukungihu ukaz, naj izženeta in uničita vse tujce. Omenjena podkralja sta bila doslej tujcem pravična. Javlja pa se tudi, da je dala cesarica vdova tajno povelje, iztrebiti vse inozemce. Vpričo teh vestij ni čudno, ako je začela Rusija resno mobilizirati. ter je car ukazal, naj se čete amurskega vojaškega okraja pripravijo za odhod. Tudi reserve iz sibirskih vojaških okrajev so pripravljene. Vojaški okraj Amur obsega 11 linijskih bataljonov, 3 strelne brigade (= 10 polkov po 8 kompanij), brigado jezdecev (= 2 polka), 2 polka kozakov, 1 amurski kosaški polk, 1 asursko stotnijo, 2 topničarski brigadi in še celo vrsto drugih večjih oddelkov. Iz Manile pošljejo Američani nemudoma 4000 mož na Kitajsko. Avstro-ogrsko bojna ladija

man ga iščejo naše oči. Kajti ono leži še skrito našim očem v vzhodnem kotu ravnine ob uhođu v romantično dolino Miljačke. Pač pa se nam smeje odtod naproti zeleni visoki Trebevič, ta ponosna straža krasno njemu k nogam ležeče bosanske stolice. Njemu nasproti pa zrè na nas z dosti nižjega Orliča druga Sarajevska straža — avstrijska trdnjava, kakoršnih na sedanjih brdih in vrhovih v kratkem opazimo — in to daje mestu nekako impozantno bojno lice.

Bregovom Bosne dali smo že pri Hreljevem slovo, — naš hlapec drdra ob podnožju gričevja, obmejujočega severno stran Sarajevske ravnine, proti Sarajevu. Še parkrat pretresne brezčutni „lukamatija“ uboge kosti našega revnega rojstva, in — v Sarajevu smo.

Veličastni sprejem na kolodvoru navdušil nas je, da smo s svojimi zadnjimi močmi, zaorili v radosten krik: „Živelo Sarajevo, živeli bratje Bošnjaki!“

Po iskrenem pozdravu odkorali smo z radovedno, veliko pričakujočo dušo, z godbo na čelu v slavno mesto. In nismo se varali.

(Dalje prih.)

„Zenta“ je odposlala v začetku revolucije v Pekin 30, Seymourju 25, v Taku 48 mož. V luki Kefov pa je 45 mož. Bitke pri Taku so se udeležili tudi Avstrijci ter so se borili jako hrabro. Zlasti se imenujeta praporščak Stenner in kadet Petri. Poleg drugih zastav vihra na utrdbah luke Taku tudi avstro-ogrski vojni prapor.

#### Lakota v Indiji.

Najdragocenejša kolonija Vel. Britanije Spr. Indija je še vedno pod krutim žezlom lakote. Dasi se trudi angleška vlada, da bi položaj izboljšala, je vendarle v Indiji skoraj šest milijonov domačinov, katerih je sama kost in koža. Tisoči poginejo vsako leto le vsled lakote. Vlada je imenovala posebne komisije, ki imajo fonde za podporo stradalnih okrajev, a vse ne pomaga veliko. Lordmayor v Londonu je poslal okoli šest milijonov podkralju lordu Curzonu, ki se je za darilo zahvalil, a pripomnil, da je treba še večje pomoči. Kako raste in se širi lakota, dokazujejo te-le številke: v maju l. 1897 je stradalo na ozemlju 205.000 angleških kvadratnih milj 40 milijonov, v maju l. 1900 na ozemlju 417.000 kvadratnih milj pa že 54 milijonov ljudi. L. 1897. je dobilo vladno podporo 3.870.000 oseb, letos pa 5.607.000. Radi slabih letin in poginjanja živine izda letos vlada okoli 120 milijonov; 40 milijonov se še odpiše davkov, za 30 milijonov se nakupi žita za setev in živine, 15 milijonov pa dobe posojila domači knezi.

## Dopisi.

Iz Sarajeva, 21. junija. Nedavno je poročal „Slovenski Narod“, da se je ljubljanski škof Anton B. odpovedal častnemu članstvu pevskega društva „Trebeviča“, in da mu je na to odbor na kratko odpisal, „da je črtan iz vrste Trebevičevih členov“. Resnici na ljubo naj se dotični dopis nekoliko popravi.

Škof Anton B. je lansko jesen, da se nekoliko odpočije, in za svoje delovanje sveta poišče, v spremstvu dveh duhovnikov Ljubljano zapustil, ter med drugimi prijatelji tudi nadškofa dr. Stadlerja brez prejšnjega naznanila obiskal. Pri tej priliki sta se oba cerkvena dostojanstvenika dogovorila in v pevsko društvo „Trebevič“ vpisala kot členu utemeljitelja, s prispevkom od 50 goldinarjev, kateri je odmerjen po društvenih pravilih. Društveni odbor je nova členu radostno in ponošno sprejel, ker mu ni bilo znano nobeno posvetno pevsko društvo, katero bi imelo škofo med svojimi členi, ker mu je bil ta pristop poročstvo, da se hrvatski nadškof in slovenski škof skladata s plemenitim namenom, ki ga ima društvo pred očmi, in kateri je bil tudi v „Slovenskem Narodu“ nedavno očitano, in ker je mislil, da bodeta prevzvišena členu sijajen izgled rodoljubja ne samo duhovščini, temuč tudi vsem drugim Hrvatim in Slovencem. Pred dvema mesecema je človek, kateri ne more živeti brez spletk, in katerega je društvo radi tega vrglo čez prag, oblekel plašč katolicizma ter nadškofu Stadlerju in njegovim kanonikom v glavo ubil, da je on žrtva svojega katoliškega prepričanja. Tega intriganta vzel je nadškof v svoje okrilje, in zdaj je bilo šuntanje v najlepšem cvetju. Ko bi bilo društvo v svojo veliko škodo temu katoliškemu razjedalcu zopet vrata odprlo, bil bi presvetli nadškof še njegov člen, ker pa društvo tega ni moglo storiti, je izstopil in za njim je izstopila tudi večina duhovnikov.

Za pretvezo temu izstopu pa je služila inštalacija zastave brez cerkvenega blagoslova in na binkoštno nedeljo. Dokaz tej trditvi je ta, da je bil namen odborov glede zastave nadškofu več kakor pol leta pred njegovim izstopom iz društva dobro znan, in da on nikdar niti neposredno, niti posredno ni izrazil želje, naj se zastava cerkveno blagoslovi, in vedel je tudi prav dobro, da odbor niso vodili niti verski niti protiverski razlogi, temuč druge razmere, katerih ni mogel tako urediti, kakor bi bil želel. V zboru elite društva, ki se je odločil za to, da se zastava za zdaj slovesno sprejme od rodoljubnih darovateljic zagrebških brez cerkvenih ceremonij, zastopana je bila tudi duhovščina, in pri posvetovanju je bil tudi jeden kanonik, kateri je večkrat posegel v debato, pa z nobeno besedo ni razodel želje po cerkveni ceremoniji, tako da smo se v resnici čudili njegovemu rodoljubju, s katerim je javno podpiral akcijo, katere je

bila iz posebnih in važnih vzrokov uprizorjena proti blagoslovljenju zastave. Ko je ljubljanski škof izvedel za izstop sarajevskega nadškofa iz „Trebeviča“, mislil je, da tudi on ne sme ostati člen tega društva, zlasti ker se je moglo iz neresničnega poročila „Vrhbosne“, o postopanju društvenega odbora proti nadškofu dr. Stadlerju posneti, da ta odbor ni imel tistega obzira in takta, katerega sme tak cerkveni dostojanstvenik pričakovati od narodnega društva. Mi še jedenkrat naglašamo, da dotično poročilo „Vrhbosne“ ni bilo resnično, in da „Vrhbosna“ neresnice tudi tedaj ni preklinala, ko je bilo njenim inspiratorjem popolnoma jasno, kaj je resnica. Pa vrnimo se zopet k omenjeni notici. Ni res, da bi bil odbor „Trebeviča“ škofu dr. Jegliču kaj odgovoril; odbor se s to zadevo sploh še ni pečal, ker je imel drugega nujnega opravila dovelj. Kadar pride ta zadeva na dnevni red, pa bode odbor — sodimo po znanem nam mnenju njegovih členov — z obžalovanjem vzel na znanje, da je ljubljanski škof brez opravičenega vzroka društvu na tak način hrbet obrnil. Društvo si je štel v čast, da je imelo slovenskega škofa med svojimi členi, pa tudi škofu se ni bilo potreba sramovati, da je člen hrvatskega društva, ki ima jako lepo svrhu.

Ako je res kdo ljubljanskemu knez škofu kaj pisal, storil je to na svojo roko in na svojo odgovornost. Niti odbor, niti predsednik društva ni dozdej nikogar pooblastil v to.

Resnica je, da sarajevski Slovenci delovanje ljubljanskega škofa odločno obsojajo, in da ga ni najti tukaj Slovenca, kateri bi ga zagovarjal. Obetal je, da bo mlado, neizkušeno in vročerkvno duhovščino ukrotil, pa se je zgodilo baš narobe: bojeviti vročerkvni kaplanje so ukrotili njega. Prav kmalu je moral kapitulirati. Šel je iz Sarajeva z lepimi besedami in blagimi nameni, pa hitro mu je zmanjkalo potrebne energije, ko je videl, da njegovi nazori mogočnim in nestrpnim mladim gospodom ne imponirajo. Slišali smo od pametnih župnikov, da je škof našel pri svojem prihodu v Ljubljano čvrsto organizirano duhovništvo, katero je teroriziralo svoje stanovske tovariše, ki se z njimi niso strinjali, in svojega škofa. Mnogi starejši in pametnejši duhovniki vzdihujejo pod strahovlado prenapetih in gospodstvaželnih fanatikov, a nimajo toliko odločnosti, da bi se upali javno upreti tej stranki ter javno obsoditi njeno blazno počenjanje, češ, prokleli nas bodo kot pospeševalce liberalizma in nasprotnike katolicizma.

Če prav vsi obsojamo, da se je dr. Jeglič brezpogojno udal fanatični stranki, ki je že toliko ljudi na Slovenskem pahnila v nesrečo, vendar ni res, da se naslanjamo s pikantnimi dogodkami v katoliških krčmah, vsaj vsi ne. Ne naslanjamo se, temuč iskreno obžalujemo, da so take pohujšljive dogodbe mogoče, in da škof nima toliko moralne moči, da bi jih onemogočil in zatrl. Javna morala slovenske duhovščine je nizko pala, in ne bode ostala brez slabih nasledkov na naše ljudstvo — zato naše obžalovanje. Škof pa ne pozna drugega pomočka proti tej rani, kakor zakrivanje in prepovedovanje slovenskih listov, kateri opozarjajo občinstvo in njega, da mnogi duhovniki zlorabijo dano jim oblast ter počenjajo stvari, katere prepoveduje Bog in človeški zakon, in da niso služabniki Božji. Tu bi trebalo drugega bolj radikalnega sredstva, za katero se pa prevzvišeni gospod Anton Bonaventura ne odloči, ker ne vidi in ne čuje, kar vidi in čuje ves svet. On je s svojo duhovščino zadovoljen ali se pa dela, da je.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. junija.

— „Matica Slovenska“ ima jutri, v sredo, dne 27. t. m. ob petih popoldne v mestni dvorani svoj letošnji občni zbor. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi odborovo poročilo o izvršitvi sklepa lanskega izrednega občnega zbora glede nameravane prodaje društvene hiše. Po § 10. društvenih pravil je zbor sklepčen, če je navzočnih 40 društvenikov. Izraža se želja, da se z ozirom na sklepčnost in pa z ozirom na važnost zgoraj omenjenega predmeta odzove povabilu prav mnogo društvenikov.

— Preklinjanje župnika Mraka v Bohinjski Beli. V soboto je „Slov. Narod“

poročal, da je župnik Mrak v Bohinjski Beli s prižnice naravnost preklel neko hišo, v kateri so binkoštni ponedeljek plesali. Protestirali smo proti takim ekscesom blazno fanatičnega župnika, ki je spremenil hišo molitve v beznico preklinjevanja ter svarili duhovništvo Mrakovega temperamenta, naj ne tira svoje zagrizenosti do skrajnosti, sicer bi znalo naše miroljubno ljudstvo izgubiti svojo mirnost ter se s cepci in kosami iznebiti takih zverij v črni halji. Sinočni „Slovenec“ niti ne poskuša, utajiti resnice našega poročila, nego pravi samo, da — „prorokujemo“. „Slovenec“ si tudi ne upa trditi, da bi se moglo naše „prorokovanje“ kaj kmalu uresničiti, ako se pojavi v sredi slovenskega naroda več takih, na leci v cerkvi preklinjajočih župnikov. „Slovenec“ tudi ne taji, da bi ne zaslužili taki, v mašniški obleki na prižnici preklinjajoči duhovniki cepcev. In to nam zadošča. Rečemo le, da so take zveri v črni halji za naš narod največje pohujšanje. Kaj so si mogli v Bohinjski Beli misliti nedolžni otroci, ko so videli na leci kakor besen blaznik prokletstvo nebes kličočega župnika? Kaj so mislile ženske, ki so čule namestu božje besede, namestu molitve iz ust posvečenega duhovnika grozne kletve?! Doslej so imeli le papeži pravico, prekleli največje grešnike, sedaj pa si laste že obskurni župniki pravico na prižnici slovesno preklinjati slovenske hiše, kjer se preprosti, a pošteni naš narod ob svobodnem času dostojno zabava! Zares, dalje skoraj ni mogoče na Kranjskem. Besnost nekih steklih popov — duhovniki jim ne smemo reči, da ne užalimo poštenih, vzornih členov duhovniškega stanu — presega že vse meje. Čudimo se le, da naš narod tako mirno prenaša take surovosti, in da nimajo ljudje toliko energije, da bi naznanili take-le Mrake sodišču.

— Z Notranjskega se nam piše, da se je naprednemu učiteljstvu zopet vrglo poleno pod noge od strani našega deželnega šolskega sveta. Nadučiteljem na Rakeku je imenovan eden izmed „tridesetih“, ki je bil tretji v terni. To klerikalno sredstvo mu je pomagalo do zmage. Na Uncu poleg Rakeka ima sorodnika „mežnarja“. Ta je hodil od hiše do hiše hujskat ljudi in nabirat podpise za svojega sorodnika. Še celo župan, kateri je glasoval poprej za naprednega učitelja, je bil prisiljen od našantane druhali podpisati dotično peticijo na deželni šolski svet. Vsi smo mislili, da se „zgoraj“ ne bodo ozirali na takošno dejanje. In vendar so se! Napredni učitelj ima tehtne vzroke za premestitev; ima namreč zelo vlažno in tesno stanovanje, da mu oprava gnije v njem; poleg tega pa še 10 udov broječo družino in bolno ženo. Zaman je vse njegovo pridno, vestno in s pohvalnimi pismi opremljeno delovanje in brezmadežno vedenje. Vse zaman! Ker je bil skromen in je gledal na čast stanu, da se ni priklanjal klerikalcem, je propadel. Klerikalec je zmagal s svojimi podlimi sredstvi. Žalostno! Poleg tega nesrečnika je prosil za to službo tudi še neki drugi zaslužen in delaven nadučitelj, in zanesljivo smo pričakovali, da bo eden teh dveh vrlih in delavnih mož dobil nadučiteljsko mesto na Rakeku, pa smo se varali. Vse kaže, da napredno in svobodomiselnou učiteljstvo v deželnem šolskem svetu nima zaslombe, kar je obolel g. ces. svetnik Murnik in g. vit. Bleiweis pa ne more sam vsemu kaj.

— Škandal pred procesijo. V „Soči“ poroča pod naslovom: Nekaj dobrega, a tudi nekaj nespodobnega „kmečki fant“ tudi ta-le škandal: Po naključju me zaneslo pot na Vavolje na sv. Rešnjega Telesa dan, tam sem bil pričujoč pri sv. maši, in potem je imela biti slovesna procesija z obhodom. Ko se je začel spreved procesije iz cerkve sv. Jurija ven v vrstah pomikati, ter so hoteli misliški fantje tu, kar sem čul, vzeti v roke nebo (baldahin), pride ven iz cerkve pod klonico z moštranco in sv. Rešnjim Telesom v roki tamošnji gospod kaplan, Jožef Krančič in reče srdit: „Kaj vi bodete nosili nebo, pleničarji“ ter jih je podil od držal neba. Pri tem se pridruži še nekaj njegovih pajdašev, ki so v pričo vse občinstva jih zasramovali z grdimi besedami; fantje brez nobenega odgovora so mirno popustili nebo pričujočim drugim, če ravno so imeli, kakor že 35 let, napravljeno pravico do njega. Kaj mislite, da se je ta gospod potolažil ter zatrl kal strašne jeze v

svojem srcu? Ne — šel je zopet v žagrad ter si tam od silne jeze brisal pot raz čelo. Procesija je torej minila?! Med tem pa je nastal nemir med občinstvom. Ženske so po cerkvi jokale, tarnale, druge kričale; moški so zunaj cerkve stali, ter kričali: „Pojmo domov vsi! Procesije ne bo, proč, proč z gospodom, proč naj gre od nas!“ Kaj takega še nismo dočakali. Vse je bilo videti ogorčeno, razkačeno in jezno. Pol ljudstva je že odšlo domov s klicem: „Bog nam ne daj takega več!“ Kaj se zgodi potem? Prijatelji njegovi pravijo, da so kaplana čez pol ure po tej zmešnjavi pregovorili, da naj vendar začne s procesijo. Kaplan se je udal. Pa čez malo časa udari nanje ploha dežja ter jih razkropi, vse je križem bežalo. Bog je tako hotel. Kaj mislite, da je to ljudstvo molilo? — Ne, le tarnalo in preklinjalo je tistega, kateri je storil to zmotu. Rekli so mi mladi in stari, da prav v resnici tega vse svoje žive dni ne pozabijo. Kam nas pripeljejo taki duhovniki, to si mora vsak lahko misliti.

— **Dr. Pavlica — misionar.** „Soča“ piše: Pa ne na Kitajskem, o ne, marveč prav na varnem, v Gorici. V „Prim. listu“ piše, da katoliški listi se morajo pomnožiti, in če izhaja liberalni list dvakrat ali trikrat na teden, mora izhajati tudi katoliški list dvakrat ali trikrat, ker je to pravo misionsko delo. Doslej smo imeli za misionarje le tiste duhovnike, ki v daljnih deželah oznanjajo besedo božjo, in k večjemu še tiste sitneže, ki prispo vsako toliko časa v ta ali oni kraj pridigat ter ljudi priganjati v spovednice, koder zabavljajo liberalnim listom itd., „misioni“, ki zapuščajo navadno tudi žalostne spomine — sedaj pa je nam odkril dr. Pavlica novo vrsto „misionarjev“, to so blagoslovljeni katoliški žurnalisti! In tak „misionar“ na Goriškem je dr. Pavlica. „Prim. list“ s svojimi podlostmi pa vrši katoliško misionsko delo. Če krade komu čast in poštenje, je to misionsko delo, če laže o svojem bližnjem najnesramnejše, je to misionsko delo, skratka: kar stori kak blagoslovljeni žurnalist-misionar, vse je misionsko delo, glavni namen tega misionskega dela je pa, držati ljudstvo v nevednosti in v vedni odvisnosti. Lepi „misionarji“! Sami počenjajo, kar hočejo, vest si hitro potolazijo, češ, saj to, kar sem storil, je misionsko delo — svojega bližnjega pa, ako se jim ne uda brezpogojno, pehajo v žrelo pekla, če bi smeli še, pa bi ga sežgali na grmadi po vzorcih srednjeveške inkvizicije.

— **Imenovanje.** Provizorični učitelj Ivan Schmeidek v Blagovici je imenovan definitivnim učiteljem in vodjo istotam, provizorni učitelj Jos. Zupančič v Dolvasi pri Ribnici je imenovan definitivnim učiteljem ravnotam in pomožni učitelj Al. Erker v Stari Loki pri Kočevju je imenovan definitivnim učiteljem istotam.

— **Jour-fixe slovenskega umetniškega društva.** Jutri, v sredo, priredi umetniško društvo odhodnico svojemu členu in pregledniku gosp. Rudolfu Inemannu. Gosp. Inemann je bil v odboru zastopnik igralcev in opernih pevcev ter si je pridobil za umetniške jour-fixe društva tekom prvega leta njegovega obstanka velikih zaslug. Ako kdo, znajo člani umetniškega društva prav ceniti umetniške vrline gosp. Inemann, s katerim izgubimo skoraj ne nadomestno moč pri slovenskem gledališču. Začetek jour-fixa ob polu 9. zvečer.

— **Popoludanski pešizlet „Sokola“** bode v petek (praznik sv. Petra in Pavla), dne 29. t. m. Sokoli se zbirajo v telovadnici v „Narodnem domu“ in odkorakajo ob polu 2. v društveni opravi s trobentači in zastavo preko Golovca čez Orle in Lavrico na Zeleni hrib. Ker je pot čez Golovec jako prijetna in senčnata, se je nadejati, da se udeleži prav mnogo členov, in da se pridruži tudi družega občinstva. Dobri gostilni v Lavrici in na Zelenem hribu z lepimi obširnimi prostori sta znani vsem obiskovalcem in se ni bati tacihi nedostatkov, kakor so se, žal, pojavili pri zadnjem izletu v Šmartno posebno glede prostorov.

— **Z Barja se nam poroča:** Komaj je 12 ur deževalo, že stoji skoraj vsa ravnina pod vodo. Poljski pridelki so večinoma vničeni, trava je pokrita z blatom, strn leži v vodi, ajda, krompir fižol je popolnoma vničen, živina ne more na pašo, ker so pašniki zakriti z vodo in ponesnaženi z blatom.

Od pekočega solnca segreta voda poparila bo vse tukajšnje rastlinstvo. Zares žalostna vsoda čaka kmetovalca na Barju. Čemu narčti, čemu enketa? Vse to je stalo blizu 30.000 gld. Pajki in druga golazen se suče po obširnih zabojih, s trikratnimi načrti napolnjenih, vedno se kmetu obljubuje osuševanje, a vedno je slabše. Ni dosti, da se ima barjan boriti z navadnimi pritoki, že se namerja voda iz sosednih drag napeljati v barsko latvico. Struga Ljubljance skozi mesto je z blatom, peskom in grmovjem meter na debelo zanešena, pa se nihče za odpravo teh nedostatkostij ne zmeni. S primeroma malimi stroški bi se lahko izvršila najpotrebnejša dela, a barjan čaka zaman na moža, kateri bi sprožil to stvar. Tukajšnji kmetovalci so se naveličali vednih obljub ter zapuščajo kar trumoma svoja domovja, ker si upajo kot delavci onstran oceana laglje prisluziti vsakdanji kruh zase in za svojo družino, kakor doma kot prosti posestniki. Milovanja je vreden taisti, ki se je pustil od vedno novih obljub zaradi osuševanja preslepiti, da se je naselil v mlako.

— **Hrvatski kmetijski dijaki iz Križa** so dospeli v Ljubljano ter si ogledajo tu razne kmetijske institute. Vodil jih bo ravnatelj poljedelsko-kemičnega preskuševališča g. dr. E. Kramar.

— **Pekovsko strokovno društvo za Kranjsko naznanja** vsem gospodom mojstrom po deželi, da se je društvo preselilo in opozarja, naj se pošiljajo vsi dopisi za posredovanje dela pekovske stroke gosp. Jerneju Urbarju v Gradišče št. 5.

— **Topničarske vaje.** Div. topničarski polk št. 7. odide 12. julija iz Ljubljane na strelne vaje v Krško. Prenočeval bode polk v Zatičini in Višnji gori, v Nov. mestu in Trebnjem, v Kostanjevici in Sevnici. 15. julija dospe polk v Krško, odkoder odide 30. julija ter dospe 2. avgusta v Ljubljano.

— **Redek slučaj.** Včeraj popoldne bila sta pokopana na pokopališču v Selcih pri Škofji Loki mati in sin, Helena Dolenc in Ivan Dolenc, ki sta po daljši bolezni ob enem umrla dne 23. t. m., prva ob 8. uri zvečer, drugi ob 11. uri ponoči, oba naravne smrti in ne ob času kake epidemije. Mati je bila stara 72 let, sin pa 43 let.

— **Kegljanje na dobitke prirediteljskega društva „Mengeška godba“** od 29. junija 1900 do 8. julija 1900 v gostilni pri „Jeleni“ v Mengšu. Dobitki so: I. dobitok 20 kron, II. dobitok 15 kron, III. dobitok 10 kron, IV. dobitok 5 kron. Dobitki se razdele dne 8. julija 1900 ob 9. uri zvečer. Serija treh lučajev stane 20 vinarjev. K mnogobrojni udeležbi najuljudneje vabi odbor.

— **Maturo v Novem mestu** je delalo 15 dijakov in en eksternist. Trije so napravili izpit z odliko, devet pa jih je dobilo spričevalo zrelosti. Štirje, med temi eksternist smejo izpit iz enega predmeta ponoviti čez dva meseca.

— **Bralno društvo v Mokronogu** priredi na dan sv. Petra in Pavla t. j. dne 29. junija 1900 popoldne ob 4 uri na vrtu gostilne g. Pleterška koncert, pri katerem svira vojaška godba pešpolka šte. 53 iz Zagreba. Vstopnina za jedno osebo 1 krono, za obitelj 2 krono.

— **„Delavsko bralno društvo v Idriji“** priredi veselico pri ugodnem vremenu 29. jun. t. l. na vrtu g. Grudna v Jeličnem vrhu. Na vspeh petje in tamburanje. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20 vin. od osebe. Ako bode vreme ta dan neugodno, vrši se veselica v nedeljo dne 1. julija istotam.

— **Čitalnica v Brežicah** priredi koncert vojaške godbe c. kr. pešpolka št. 53 iz Zagreba združen s petjem čitalniškega pevskega zbora na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija 1900 na vrtu „Narodnega doma“. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 1 krono.

— **Konj in hlapec utonila.** V soboto 23. t. m. je peljal hlapec mesarja in gostilničarja Juvandiča na Zidanem mostu tri konje napajat v Savo. Ker je pognal konja predaleč, je hlapec utonil s konjem, katerega je jezdil. Dva konja sta se rešila. Hlapca še niso dobili.

— **Morilka otroka.** Ivanka Muršič, 25letna dekla pri zakoncih Brodnjak v Forminu (okraj Ptuj) in 17letni Alojzij Brodnjak sta bila obtožena skupnega umora nezakonskega otroka. 11. aprila je prišla Muršič sama k sodišču v Ptuj ter je povedala, da je 30. marca rodila mrtvo deklico, jo skrila v hlevu ter jo vrgla v potok Pesnico. Preiskava pa je dognala, da je bil otrok živ rojen, in da ga je Alojzij

Brodnjak umoril in vrgel v potok. Alojzij Brodnjak se je bal svojih starišev, zato je dekle pregovoril, da mu je izročila otroka, katerega je utopil v gnojnici ter ga vrgel nato v potok. Pred mariborskim sodiščem sta oba toženca priznala svojo krivdo ter je bil Brodnjak obsojen na 3 letno ječo z mesečnim postom, Muršič pa na 1 letno ječo z mesečnim pustom.

— **Trnovčani kot detektivi.** Neki posestnik iz Bresta je popival v soboto ponoči po ljubljanskih gostilnah in kavarnah. Precej vinjen je naletel v neki kavarni na tri trnovske fante. Jeden izmed teh se mu je predstavil kot detektiv, ga vprašal za ime in mu povedal, da ne sme biti v Ljubljani nad 24 ur, in da ga bode aretiral. Kmet se je tega seveda prestrašil in je dajal za pi-jajo, da so ga detektivi pustili v miru. Zapravil je s temi trnovskimi detektivi baje 24 kron, menda vse kar je imel pri sebi denarja. Ko so ti detektivi opazili, da kmet nima več žvenka v žepu, so se zmazali iz kavarne. Kmet je stvar naznanil, in sedaj so pravi detektivi iskali dozdevne detektive in jih tudi neki že dobili.

— **Zajutrek za kosce** je odnesla včeraj posestniku Francetu Kramarju na Dolenjski cesti št. 5, neka delavka Ivana, doma blizu Št. Vida nad Ljubljano. Kramar ji je naložil v košaro kruha, špeha in vina, in z vsem tem je pobegnila, kosci na Barju pa so morali biti brez zajutreka.

— **Zlato žensko uro s srebrno verigo** in jeden solčnik je včeraj ukradel neznan tat posestnici Mariji Potočnikovi na sv. Petra cesti št. 5.

— **Tatvina v Uršulinski cerkvi.** Včeraj od 11. ure popoldne do 3. ure popoldne je raz stranskega oltarja v Uršulinski cerkvi ukradena hrastova, črno politirana nabiralna pušica z orehovim pokrovom, vredna okoli 8 kron. Sumljiva tatvine je neka bolj majhna, mlada, svitlo oblečena ženska, katero je videl cerkovnik klečati nad jedno uro pred oltarjem. Kmalu potem, ko je ta ženska odšla, je cerkovnik opazil, da je zginila pušica z oltarja. V pušici ni bilo nad 2 K denarja. Isto je našel danes popoldne mestni delavec Josip Zadnikar na kostanju v Knafovih ulicah.

— **Tatvina.** Policija je včeraj dala pod ključ brezposelnega ključarskega pomočnika Antona Oražma iz Trsta, kateri je v nedeljo svojemu gospodarju Ivanu Babudru na Radeckega cesti št. 1 s ponarejenim ključem odprl omaro in mu ukradel 16 kron. Po izvršeni tatvini se je Anton Oražem peljal v Šiško in v Št. Vid in je tamkaj denar zabil. Ko ga je policija prišla, je bil že suh. — Štefanu Jerucu, delavcu na Dolenjski cesti št. 5 je neznan tat ukradel 2 K 20 vin.

— **Nepreviden kolesar.** Natakarski vajenec R. M. je podrl včeraj popoldne pod Trančo mestnega delavca Matevža Oblaka s kolesom na tla, da se je na desni roki nekoliko poškodoval.

— **Za učitelje.** Razpisana je učiteljska služba pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju do dne 7. julija t. l. — P. n. učitelji se opozarjajo, da je kraj jako ugoden, ker leži blizu mesta Ptuja (jedno in pol ure hodá) in prav blizu železniške postaje Sternthal (40 minut hodá); tu so dobro urejene šolske razmere, lepe ceste in zdrav kraj. Moški prosilci dobe na leto 40 kron prispevka za stanovanje iz okrajnega šolskega zaklada.

\* **Grofica Zofija Chotek**, bodoča soproga avstro-ogerskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, je bila rojena 1. marca 1868, ter ima torej 32 let. Njena rodbina je starega češkega plemiškega rodu, ki je dobila 1. 1723. grofovski naslov. Njen oče, grof Bohuslav Chotek, ki je bil pod Hohenwartovo vladno cesarski namestnik češki, je umrl v oktobru l. 1896. Imel je osem otrok, med katerimi je bila Zofija peta. Rodila se je v Stuttgartu, kjer je bil njen oče poslanik. O njeni mladosti se ne ve veliko. Imela je jako skrbno odgojo ter se odlikuje s posebnimi lastnostmi duha in srca. Že pred leti je bila določena za dvorno damo nadvojvode Friderika, kakor je bila tudi Zofijina sestra, Sidonija dvorna dama prestolonaslednice Štefanije. V hiši nadvojvode Friderika se je seznanil nadvojvoda Franc Ferdinand z grofico Zofijo Chotek pl. Chotkovo in Wogninsko ter se zaljubil vanjo. Nadvojvoda si je izbral svojo bodočo ženo svobodno, brez posredovanja politikov in diplomatov. V četrtek se nadvojvoda s prisego v cesarjeve roke odpove za ženo

in otroke vseh pravic, tako hie“ alica Zofija ne bo cesarica, in nileto“ roci ne bodo prestolonasledni. Ako un cesar, nastopi vladu Franc Ferdinand, nadvojvoda Oton pa bo prestolonaslednik. Poroka se bo vrila v nedeljo v Reichstadtu brez vsakoršne posebne slavnosti. Zakon nadvojvode Franca Ferdinanda bo morganatski, ali zakon „na levo roko“, v kakršnem so bili tudi car Aleksander II., kralj Viktor Emanuel, nadvojvoda Janez, nadvojvoda Henrik, in najbolj znani nadvojvoda Ferdinand (sin Ferdinanda I.), ki se je bil oženil s Filipino Welserjevo.

\* **Materinska ljubezen.** Krošnjarka Franciška Piha je imela sina pri 102. pešpolku. Lotilo pa se je je nakrat toliko hrepenenje po sinu, da mu je brzojavila: „Pridi takoj, mati na smrt bolna“. Seveda je dobil vojak takoj dopust, toda poveljništvo polka je izvedelo, da se je mati vajakova zlagala. Zategadelj je bila Piha obsojena v zapor. Njen zagovornik je vložil pritožbo in je bila Franciška Piha oproščena, ker se je dokazalo, da ima — srčno napako.

\* **Divji človek.** „Obzor“ poroča: V Bati na Dunavu pri Baji so bili nedavno ljudje strašno razburjeni, ker je neznan docela gol moški napadal ženske, pri tem pa šklepetal z zobmi in kričal. Praznoverci so trdili, da je vedomec ali pa sam — hudič. Ženske se niso upale več izpod strehe. Nedavno pa je zopet napadel neko žensko v vinogradu, jo hotel zadaviti, grizti itd. Ženska je klicala na pomoč, in ko so prihiteli ljudje, je goli moč zbežal. Orožniki pa so ga končno našli v nekem brlogu med oglodanimi kostmi. Znal ni nič govoriti, nego je kazal le zobe.

## Telefonska in brzojavna poročila.

**Št. Peter 26. junija.** Pri danes končani občinski volitvi je zmagala narodna napredna stranka v prvem in tretjem razredu.

**Dunaj 26. junija.** Poroka prestolonaslednika z grofico Chotkovo se bo vršila baje že v nedeljo v Reichstadtu na Češkem, kjer živi prestolonaslednikova mačeha, nadvojvodinja Marija Terezija. Cerkveni oklic se bo vršil v ondotni dvorni kapeli na praznik sv. Petra in Pavla enkrat za trikrat. Grofica Chotek postane kneginja ter dobi ime, pod katerim bode potoval poslej nadvojvoda Franc Ferdinand v inozemstvo.

**Dunaj 26. junija.** Vladni zakonski načrt, ki določi razmerje prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove žene oziroma njenih sinov do države, je že dogotovljen ter bo obsegal tudi svečano izjavo prestolonaslednikovo. Radi tega zakona sta imela ministrska predsednika Körber in Széll več konferenc. Prestolonaslednik je bil v vedni zvezi s Széllom, ki predloži ogrski zbornici poseben zakonski načrt, da se sprejme v ogrski zakonik.

**Dunaj 26. junija.** Grofica Zofija Chotek je visoka, vitka dama izvrstne odgoje, resnega značaja. Za zabave se ne briga, nego se peča mnogo z literaturo in glasbo.

**Praga 26. junija.** Deputacija mesta Prage pod vodstvom župana Srba izroči pariškemu občinskemu svetu kaseto z akvareli čeških umetnikov. Deputacija odpotuje 7. julija, da se vdeleži narodne slavnosti obletnice, ko je bila osvojena bastilja.

**Peterburg 26. junija.** S cesarskim manifestom se določa, da je od 1. okt. t. l. nadalje v veliki kneževini Finski rusčina izključni uradni jezik državnega tajništva in generalnega guvernerja, od 1. januarja 1903. pa tudi izključni uradni jezik senata. Od leta 1905. morajo uradovati vsa oblastva le ruski. Samo prošnje se sprejema tudi v finskem jeziku.

**London 26. junija.** Admiral Bruce je dne 24. t. m. javil iz luke Taku, da je imel admiral Seymour samo 2000 mož. Doslej se ni za Seymourjevo rešitev še ničesar storilo, ker je odrezan docela od vseh stranij. V Tsientsinu se bore mednarodne čete za življenje in smrt. Kitajski vlaki dovažajo vedno nove kitajske čete pred Tsientsin. Iz Šanghaja je došla vest, da so v Pekinu kitajske čete vsa poslaništva obkolile,

občna zavarovalnica

# Generali v Trstu“.

na l. 1831.

plačano K 3,150.000, družbino pre-  
n l. 1899 čez 162 milijonov kron.

mo, da smo **pričeli**

## tatinskemu ulomu

ahlversicherung).

razmeram primerjeni premiji **premičnice**,  
**sti proti tatinskemu ulomu** in vsled

a so s posebnim ozirom na potovanja mej  
tudi da se oprava vzame seboj, jako praktično

(1092—5)

avnateljstvo

### Assicurazioni Generali“ v Trstu.

majradovoljneje

v Ljubljani, Gradišče št. 4.